

Drugsbeleid in (concept) verkiezingsprogramma's 2025.

Voor de verkiezingen van eind oktober 2025 hebben zich 54 partijen gemeld. De kiescommissie moet nog vaststellen, wie daarvan aan de verkiezingen mogen deelnemen. Van de grootste en bekendste daarvan hier in alfabetische volgorde een overzicht van hun standpunten met betrekking tot het drugsbeleid.

PARTIJ	HOOFDPUNTEN	AANVULLENDE PUNTEN	ZETELS PEILINGWIJZER 27/8/25	HUIDIGE ZETELVERDELING
BBB	Nog niet beschikbaar		3-5	7
CDA	Stoppen met wiet experiment; zo lang het nog loopt wiettax. Harde aanpak drugs.	'Jouw lijntje is zijn liquidatie. Kijk niet weg, zeg nee tegen drugs', landelijke campagne naar Rotterdams voorbeeld. Iedereen met drugs op zak krijgt een strafrechtelijke sanctie en een educatieve cursus naar vb van die voor rijders onder invloed. Vergemakkelijken anonieme melding verdachte situaties rond wietkweek en drugslabs. Deel opbrengst wiettax voor ontmoedigende voorlichting op scholen. Zero tolerance in verkeer en zwaardere bestraffing van rijden onder invloed drugs. Zwaardere bestraffing dumping drugsafval.	21-26	5
CU	Stoppen wietexperiment en alle coffeeshops sluiten. Om te voorkomen dat Nederland afglijdt naar een narcostaat, alle drugs zonder uitzondering verbieden en stevige strafrechtelijke aanpak productie en handel.	Bewustwordingscampagne s voor jongeren om te voorkomen dat ze afglijden in drugscriminaliteit. Maatschappelijke norm moet weer worden dat druggebruik slecht en onwenselijk is, te bereiken door grootschalige confronterende campagnes. Goede en voldoende beschikbare verslavingszorg.	3-5	3
D66	Soft drugs uit illegale sfeer; lokale experimenten met	De paragraaf over drugs is getiteld "Drugs? Meer repressie lost niks op".	10-12	9

(D66)	regulering MDMA; staatscommissie voor hervorming drugsbeleid	Oorlog tegen drugs is niet te winnen. Stap 1 is een gereguleerde markt waar dat kan. Internationale verdragen knellen en daarom moet Nederland zich aansluiten bij een coalition of the willing. Voldoende geld naar gemeenten om jongeren een uitweg te bieden uit drugscriminaliteit. Meer medisch onderzoek.		
Denk	Stevig ontmoedigingsbeleid ; legalisering onbespreekbaar; sluiting alle coffeeshops bij scholen en in woonwijken		3-5	3
FvD	Voor modernisering drugsbeleid door softdrugs geleidelijk te legaliseren en meer aandacht aan preventie en behandeling van drugsverslaving te besteden	huidige beleid is mislukt, kost de politie ontzettend veel tijd en geld en staat een effectieve aanpak gezondheidsproblematiek, criminaliteit en overlast in de weg. Schizofrene situatie met softdrugs werkt de georganiseerde misdaad in de hand en belemmert effectieve controle kwaliteit softdrugs. Overlast veel harder aanpakken.	2-4	3
Ja21	Harder voor harddrugs, softer voor softdrugs	‘explosie van drugstoerisme richting ons land stoppen’ en daarom beperking toegang tot coffeeshops voor niet-Nederlanders.	7-11	1
NSC	Het blijft verboden drugs te bezitten, te verkopen en te produceren. Handhaving van het huidige softdrugs beleid	Op jonge leeftijd investeren in het tegen gaan van alcohol- en drugs- en tabak-gebruik door jongeren. Streng optreden tegen rijden onder invloed van alcohol en drugs. Om meer drugslabs te kunnen oprollen, zwijgcultuur op platteland doorbreken.	0-1	24

(NSC)		Beschikbaarheid van vertrouwenspersonen in gebieden waar veel drugslabs worden verwacht. Criminelen laten betalen voor opruimen drugsafval.		
Piratenpartij	Nog niet beschikbaar. In een overzicht van haar standpunten staat, legalisering van drugs.	Op de site staat een flyer met een 'verstandig drugsbeleid'. Hieruit: drugsverdragen op basis van wetenschap; legaliseren cannabis; reguleren XTC, paddo's en andere psychedelica; geen verbod op lachgas; overige harddrugs decriminaliseren	Niet opgenomen in stemwijzer	0
PvD	Teelt soft drugs legaal met accijnsheffingen	Indringende voorlichting aan jongeren over impact op gezondheid en criminaliteit van synthetische drugs	4-6	3
PvdA/GL	Legalisering softdrugs; MDMA verplaatsen naar lijst softdrugs	Nederland in aanpak drugscriminaliteit naar voortrekkersrol in Europa; cocaïne productie bij de bron aanpakken	25-29	25
PVV	'De verkoop van drugs aan minderjarigen wordt dubbel zo zwaar bestraft.'	'De georganiseerde misdaad tiert welig in ons land: drugshandel, wapenhandel en mensenhandel'	29-35	37
SGP	Stoppen met het gedoogbeleid van softdrugs. Kosten opruimen drugsafval verhalen op criminelen.	Inzetten op voorkomen druggebruik omdat het de gezondheid schaadt, de productie slecht is voor het milieu en het drugscriminaliteit en overlast in stand houdt. Drugscriminelen ondermijnen steeds meer de democratische rechtsstaat. Meer capaciteit voor de havens van Rotterdam en Vlissingen om drugsimport te voorkomen.	2-4	3
SP	Softdrugs legaliseren	Geen lozingen van drugsafval. Overheid moet gedumpt drugsafval direct opruimen en de kosten	5-9	5

(SP)		daarvan dragen. Drugsgebruik wordt niet gecriminaliseerd; lijst van harddrugs geregeld actualiseren aan de hand van nieuwste wetenschappelijke inzichten. Drugs kunnen gratis getest worden.		
Volt	Gezondheid en veiligheid van mensen uitgangspunt drugsbeleid. Drugsbeleid moet gedreven zijn door feiten en niet door morele oordelen	Willen onderzoek of we bepaalde drugs zoals bijvoorbeeld MDMA en LSD kunnen legaliseren en reguleren. Het onderzoek naar de 'XTC winkel' in Utrecht verder uitrollen. Decriminaliseren bepaalde drugs naar Portugees voorbeeld. Nieuwe drugs komen eerst in een quarantaine model, met een nieuwe lijst 0. Beschikbaarheid van laagdrempelige ondersteuning bij stoppen van roken, vaperen en gebruik van alcohol en drugs voor (aanstaande) ouders	2-4	2
VVD	We wachten resultaten experiment met gesloten coffeeshopketen af en geven burgemeesters ondertussen ruimere bevoegdheden overlast gevende coffeeshops te sluiten.	Verstevigen handhaving rijden onder invloed van drugs. Handhaven militaire bescherming Nederlandse belangen in Caribisch gebied en bescherming tegen ongewenste migratie stromen en drugshandel vanaf het Zuid-Amerikaanse continent. Plaatsing camera's op kleine grenswegen voor registratie kentekens om mensenhandel en drugssmokkel tegen te gaan. Onze rechtstaat wordt nog steeds dagelijks ondermijnd door drugscriminelen. 'Zij mogen nooit winnen'.	12-18	20

(VVD)		Het belang van privacy gaat daarbij nog te vaak voor op het veiligheidsbelang. Het voorbeeld van de Italiaanse aanpak van de maffia moet stapsgewijs worden gevolgd. Jongeren laten zien dat criminaliteit niet loont en zij die uit willen stappen wordt hulp geboden. ‘Drugscriminaliteit heeft een verwoestend en ondermijnend effect op onze samenleving en ontwricht onze democratische rechtsstaat. De Rotterdamse campagne om jongeren voor te lichten over de gevolgen van drugsgebruik wordt landelijk uitgerold.’ Verscherpt toezicht en inzet van andere middelen om naar binnen smokkelen van drugs in gevangenissen te voorkomen.		
-------	--	---	--	--

Conclusies.

Vijf partijen spreken zich in hun (concept) verkiezingsprogramma expliciet uit voor het legaliseren van softdrugs, te weten D66, FvD, PvdA/GL, SP en Partij voor de Dieren. Volt wil onderzoeken of middelen als XTC en LSD gereguleerd kunnen worden, maar lijkt vergeten te zijn zich over het minder vergaande beleid van legalisering van softdrugs uit te spreken. De Piratenpartij heeft nog geen programma voor de verkiezingen van eind oktober van 2025, maar vindt als partij dat drugs gelegaliseerd moeten worden. Het beleid van Ja21 is lastig te duiden: hard op harddrugs en soft op softdrugs. Verschillende van deze partijen, lijken, elk op hun eigen wijze, wel een stapje verder te willen dan de legalisering van softdrugs. Het is overigens de vraag of de door D66 voorgestelde staatscommissie niet eerder blokkerend voor vernieuwing van het drugsbeleid werkt, dan dat er bevorderd wordt.

Tegen legalisering van welke drugs ook zijn CDA, Denk, SGP, NSC en CU.

VVD wacht de uitkomsten van het lopende experiment met de gesloten keten af. De PVV spreekt zich niet uit. Van de BBB is nog verkiezingsprogramma beschikbaar.

Samengevat zijn er zo drie groepen partijen, namelijk voor legalisering van softdrugs, daartegen en geen standpunt. Deze zouden volgens de laatste peiling over resp. 55 – 75 zetels voor de voor legalisering zijnde partijen beschikken, 29 – 42 zetels voor de partijen die tegen legalisering van softdrugs zijn en 44 – 58 voor de partijen die nog geen of geen duidelijk standpunt hebben voor of tegen legalisering van softdrugs.

Er gaan volgens de laatste peilingen meer zetels naar partijen die voor legalisering van softdrugs zijn. 28 – 36% van de zetelverdeling kan nog terecht komen in het kamp van de voor en van de tegenstanders, waardoor de meerderheid van de zetels voor legalisering om kan slaan in een minderheid. Helaas lijkt voor geen enkele partij dit een verkiezingsthema met veel prioriteit in de formatie onderhandelingen. De volgende stelling is gerechtvaardigd.

Partijen die legalisering van softdrugs willen, hebben in de laatste peilingen de meeste zetels, maar nog geen kamer-meerderheid.

Stemadvies: als het reguleren van alle drugs leidend is voor jouw keuze dan is met de vele onduidelijkheden een stemadvies niet te geven. Wel is al duidelijk op welke partijen je dan niet moet gaan stemmen.

Groningen, 28 augustus 2025.

Martinus Stollenga

Secretaris Stichting Drugsbeleid